75 років Служби Народові

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 81-83 Grand St
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 94. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 18-го ТРАВНЯ (MAY) 1968 No. 94. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 17 травня, 1968

В АМЕРИЦІ

ЕБЕРНЕТІ НАРАДЖУВАВСЯ З КОНҐРЕСМЕНАМИ та з сенаторами. Провідник Конференції Південних Християнських Провідників Еберне́ті півтори години конферував з 65-ма конґресменами і 7-ма сенаторами. Він розмовляв в справі демонстрації чорного населення у Вашинґтоні. На першій конференції нав'язався контакт між представником демонстрантів, які частинно живуть в місті — бараці у Вашинґтоні, яке названо „Містом Воскресіння ЗСА". Подібні конференції між Еберне́ті і представниками Конґресу відбуватимуться що тижня, як довго буде демонстрація негрів в столиці.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ЗАКЛИКАЄ КОНҐРЕС схвалити ту програму, яку Уряд переслав Конґресові у фармерській ділянці, а головно він просить ухвалити в цій програмі той пункт, який говорить про урядову підтримку для втримання відповідних цін на фармерські продукти. Президент підкреслює, що фармери менше заробляють як міські робітники, і тому не можна допустити до того, щоб їх прибутки далі зменшувалися. Президент закликає схвалити фонди на закуп фармерських продуктів, щоб створити крайовий харчовий банк, з якого можна б користати в потребі.

КАНАДА ПЛЯНУЄ ПРОДАВАТИ ЗОЛОТО для промислових цілей в ЗСА. Представники канадійського уряду стверджують, що промислове запотребування на золото з ЗСА збільшується, а канадійські копальні золота продукують більше цього дорогоцінного металу, ніж потрібно для канадійських потреб. Представник канадійського міністерства фінансів, заявив, що при продажу золота для американського промислу треба вирішити дві важливі справи: Ціну на золото та його чистоту. В Канаді очищують золото (рафінують) до 99.5 відсотка, що відповідає монетарним вимогам; промисл вимагає золота, очищеного до 99.5 відсотків чистоти. Ціна однієї унції виносить 41.30 дол., а урядам ЗСА продають золото по 35 дол. за унцію.

МОЛОДШІ ВИБОРЦІ У ВІЦІ ВІД 21 ДО 29 року життя покидають кандидата на президента Роберта Ф. Кеннеді і переходять на бік віце-президента Гомфрі. Таке стверджують опитування, переведені Аґенцією Публічної Опінії д-ра Джорджа Ґеллупа. В квітні Кеннеді дістав під час опитування 41 відсоток голосів, а в травні воно зменшилося до 34-ох%. Збільшилося число голосів в тому самому часі сенатора МекКарті з 32-ох до 33-ох %, а Гомфрі з 16-ох до 22-ох %. Д-р Ґеллуп інформував на окремих сесіях у Вашинґтоні демократичних і республіканських членів Конґресу.

В ЛИПНІ Ц.Р. ПОКЛИКУЮТЬ ДО ВІЙСЬКОВОЇ служби 15,000 рекрутів, що буде найменшим місячним числом від квітня 1967-го року, коли до служби покликали були тільки 11,400 рекрутів. Одночасно повідомляють, що і в інших місяцях, від серпня ц.р. до грудня, число покликуваних новобранців буде менше, як досі. В червні ц.р. число новобранців становитиме 20,000, хоч давніше проєктувалося, щоб червневе число рекрутів виносило 29.500. Найбільше число новобранців ц.р. було в квітні, бо аж 48,000. Нові рекрути мають зайняти місце тих вояків, які, після відбуття військової служби вертаються до цивільного життя.

У СВІТІ

ОБ'ЄДНАНА АРАБСЬКА РЕСПУБЛІКА (ЄГИПЕТ) ГОТОВА відмовитись від свого войовничого становища супроти Ізраїлю та признати Ізраїлеві право свобідної плавби через Тіранську протоку, якщо Ізраїль звільнив би зайняті ним арабські землі — твердять західні дипломати в Об'єднаних Націях. Однак Ізраїль наполягає на тому, щоб вести безпосередні переговори з арабами, на що Єгипет не погоджується. Другою найбільш спірною точкою є Суезький канал: Єгипет не хоче признати Ізраїлеві право плавби по каналі..

ШВАЙЦАРІЯ ТАКОЖ НЕ ПІДПИШЕ ДОГОВОРУ проти поширення атомової зброї — заявив її уряд в меморандумі, що його передано урядам американському й совєтському. Швайцарія не належить до Об'єднаних Націй, бо сама не хоче приступити туди, але вона має настільки розвинений важкий промисл, що має можливість в розмірно недовгому часі випродукувати власну атомову зброю.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД ВІДКИНУВ домагання різних консервативних кіл, між іншим — міської ради з Бірмінґгему, — щоб негайно припинити взагалі всякий доплив кольорових іміґрантів до Британії. Міністер внутрішних справ Джеймс Каллаґген заявив у палаті громад, що уряд видає тепер дозволи на в'їзд до Британії виключно тільки дружинам і дітям замешкалих уже в Британії кольорових людей.

КОМУНІСТИЧНА ВЕРХІВКА В ЧСР ПОГОДИЛАСЬ, щоб розв'язати зорганізований попереднім сталінським проводом партії „Католицький мировий рух", який був неначе „вільною Церквою" підпорядкованою компартії, у противенстві до переслідуваної комуністами дійсної Католицької Церкви. На місце розв'язаної організації, яка себе здискредитувала в очах рядових чехів і самої компартії, створено „Ділову раду обновлення" під проводом архиєпископа Франтішека Томашека, який недавно їздив до Папи.

З КОМУНІСТИЧНОГО КИТАЮ ВИДАЛЕНО італійську місію за те, що вона перед своїм від'їздом з Італії дістала благословення від Папи Павла VI, що його китайські комуністи вважають за „злочинця на послугах західнього імперіялізму". Членів тієї місії тримали всю ніч на поліційних допитах, при чому казали їм підписати зневажливу для Папи заяву. Вони рішуче відмовились і тоді комуністи відставили їх під ескортою до Гонґ Конґу.

В ЯПОНІЇ СТАВСЯ ЗЕМЛЕТРУС, що захопив територію довжини 600 миль. Чудом були тільки мінімальні жертви в людях: на головнім острові Гоккаідо згинуло 8 осіб, з інших місць нема ще докладних вістей. Проголошено алярм вздовж східніх берегів японських островів з уваги на шторм.

ПІВДЕННО - АЗІЙСЬКА ДЕРЖАВА ЛЯОС ВИДАЛИЛА 22-ох закордонних „гіппісів", які прибули туди, створили там свою колонію і заснували кілька домівок, де можна було дуже дешево набувати маріхуану. Залишились в Ляосі гіппіси-французи і деякі діти закордонних дипломатів, які пристали до того руху, що відзначається культом „любови і квітів" з призирством до стрижіїв, мила та всього існуючого порядку.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЕКЗЕКУТИВИ ТА ДЕБАТИ НАД НИМИ ВИПОВНИЛИ ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНСОЮЗУ

Союзівка, Кергонксон, Н.Й. — Рекомендації членів Гол. Екзекутивного Комітету УНСоюзу для добра Організації та дебати над ними виповнили в цілості четвертий день річних нарад Головного Уряду УНСоюзу в четвер 16 травня ц.р. Наради відкрив гол. предсідник Йосип Лисогір і проводили ними на переміну заступники гол. предсідника Богдан Зорич і Володимир Сохан.

На початку нарад почесний член Головного Уряду Роман Слободян перевів передбачене статутом заприсяження новообраних головних урядовців — головного касира Петра Пуцила та головного контролера Володимира Гірняка.

Рекомендації для добра Організації започаткував гол предсідник Й. Лисогір й опісля їх подавали заступники гол. предсідника інж. Степан Куропась, Марія Душник, Богдан Зорич і Володимир Сохан, гол. секретар д-р Ярослав Падох та новообраний касир Петро Пуцило, як також редактор Антін Драган. Над усіма цими рекомендаціями відбулися опісля дебати, що в них забирали голос учасники нарад.

Річні наради Головного Уряду УНСоюзу мали закінчитися в п'ятницю 17 травня ц.р. ухвалами для добра Організації.

Рокефеллер старається здобути прихильність делеґатів на Конвенцію

Балтимор, Мериленд. — Деякі прихильники нюйоркського губернатора республіканця Нелсона А. Рокефеллера не вдоволені з цього, що Рокефеллер веде досить „пасивну" виборчу кампанію і не старається виступати на великих вічах, тільки конферує з майбутніми делеґатами на Номінаційну Конвенцію в Маямі на Флориді, стараючися їх переконати в тому, що для ЗСА і партії вони повинні підтримати його при номінації кандидата на президента. Розмови Рокефеллера з делеґатами виявляють, що деякі делеґати підтримають Рокефеллера, як тільки побачать, що колишній віцепрезидент Ричард М. Ніксон не має виглядів на здобуття номінації. Коли б всі делеґати, яких він здобув під час правиборів голосували за Ніксона, то він мав би запевнену номінацію.

Заворушення після вбивства д-ра Кінґа спричинили шкоду на $67 мільйонів

Ню Йорк. — Американське Забезпеченеве Товариство оцінює, що забезпеченеві компанії мусітимуть заплатити 67 мільйонів дол. за ті шкоди, які виникли внаслідок заворушень у зв'язку із вбивством негритянського провідника д-ра Мартина Лютера Кінґа. В квітні оцінювали шкоди на 51 мільйон дол., але тепер виявляється, що за забезпеченеві поліси треба буде заплатити 67 мільйонів дол. Шкоди у Вашинґтоні становлять 24 мільйони дол., в Шикаґо — 13 мільйонів, Балтиморі — 12 мільйонів. Ню Йорк був досить спокійний в порівнянні з іншими більшими містами, і тому тут шкоди виносять 4.2 мільйона дол., в Питсбургу — два мільйони, Нюарку — 1.5 мільйона, Мемфісі — 900,000 дол., в Трентоні $600.000, Гартфорді — 595,000 дол. В Ню Йорку деякі фірми оскаржують Міську Управу в тому, що міська поліція спокійно приглядалася, як негритянські заворушники грабували крамниці та палили авта. Фірми скаржать Міську Управу і домагаються від неї відшкодування за спричинені шкоди.

АФП-КІО виключили з членства Спілку Автомобільних Робітників

Вашинґтон. — 16-го травня сталася важлива подія в житті зорганізованого робітництва, бо матірна організація Американська Федерація Праці — Конґрес Індустрійних Організацій виключили з членів Спілку Об'єднаних Автомобільних Робітників за те, що вона впродовж трьох місяців не платила членських вкладок, які в цьому кварталі виносять коло 90,000 дол. кожного місяця. Голова спілки автомобільних робітників Волтер П. Рутер довший час має непорозуміння з головою АФП-КІО Джорджем Міні, якому закидає брак енерґії та самовдоволення, хоч мільйони робітників не належать досі до спілок. Рутер зарядив, щоб ним очолювана спілка не платила вкладок до АФП-КІО, тільки затримала ці вкладки в себе для майбутньої нової робітничої організації, яку він задумує зорганізувати з тих робітничих спілок, які також не вдоволені з тієї політики, яку ведуть АФП-КІО, очолювані Міні. В 1955 році зорганізовано АФП-КІО. Рутер об'єднав тоді був очолюваний ним КІО, який нараховував коло 4 мільйонів членів. Він сподівається, що деякі спілки виступлять із АФП-КІО та об'єднаються з автомобільними робітниками в новій матірній організації.

Сильні шквали (торнадо) спричинили смерть 72 осіб і поранення 1000

Ню Йорк. — В середу і четвер, 15 і 16-го травня шаліли сильні шквали на Середнім Заході і в долині ріки Міссіссіпі, які в 11-ох стейтах спричинили смерть 72-ох осіб та поранення коло 1,000 осіб. Матеріяльні витрати виносять десятки мільйонів дол., вони ще необраховані. Найбільші втрати в стейтах Аркенсо, Айова та Іллиной. Бушували сильні шквали і в стейтах Огайо, Індіяна, Міннесота, Небраска, Мізурі, Вискансин, Теннесі. Покищо не можна встановити числа осіб, які залишилися без даху над головою. В 10.000 містечку Чарлз Ситі, Айова, половина населення не має даху над головою, бо там знищено зовсім 372 доми, а 188 домів були сильно пошкоджені. В Джовнсборо, Аркенсо пожежники ствердили, що 300 домів знищені. Подібні знищення і в інших місцевостях вищезгаданих стейтів. В Аркенсо число вбитих виносить 43, в Айові 17, Іллиной — 9. В інших стейтах число вбитих менше. В Аркенсо був такий сильний шквал, що деякі доми немов експльодували й розліталися в одній хвилі.

Паризька конференція обмежується покищо до пропаґандивної кампанії

Париж. — За признанням голови американської делеґації на Паризькій конференції з північними в'єтнамцями, та конференція знаходиться тепер „ у стадії пропаґандивної кампанії". Такий, мовляв, „ритуал" всіх конференцій з комуністами. Гарриман все ж має надію, що північно-в'єтнамські комуністи „втомляться" і перейдуть до ділових нарад. Коли це станеться — ніхто не знає, але коментатори припускають, що такі комуністичні тиради виповнюватимуть всі засідання конференції найменше впродовж одного місяця. Покищо пресовий речник північно-в'єтнамської делеґації, Нгуєн Тань Ле, заступник головного редактора провідного щоденника в Ганої „Ньян Дан", виголошує в своїй квартирі перед журналістами півторигодинні пропаґандивні твердження. В протилежності до тих комуністичних конференцій — пресові конференції, що їх переводить пресовий речник американської делеґації, Вільям Джорден, тривають 15-20 хвилин, з журналістами на свобідних ділових розмовах. Загалом на Паризькій конференції існує тепер акредитованих коло 1.500 репортерів, радіодикторів, фотографів, редакторів і коментаторів. Один із керівних членів комуністичної делеґації назвав „димовою заслоною" твердження Гарримана, наче б у заявах голови делеґації Північного В'єтнаму, Хуана Туї, і його, Гарримана, були „деякі подібності обопільних становищ. Комуністичні речники твердять, що „ніяких таких подібностей нема". Їхню пропаґандивну забріханість найбільш яскраво характеризує вперте твердження, що на території Південного В'єтнаму „нема ані одного північно-в'єтнамського вояка" та що протилежні твердження — це „злобні наклепи". Аверелл Гарриман і його заступник Сайрус Венс виступали у французькій радіотелевізійній передачі, в якій вони з'ясовували становище Америки та характеризували дотеперішні два засідання Паризької конференції.

Французький уряд стверджує існування руху, що хоче знищити Республіку

Париж. — Французький прем'єр Джордж Помпіду, який є головою держави під час відсутности президента Шарля де Ґолля який перебуває з відвідинами у Румунії, виголосив коротку драматичну промову через радіо, в якій перестеріг нарід, що існує рух, націлений на знищення французької Республіки,- та основи нашого вільного суспільства". Помпіду закликав студентство не піддаватися намовам малого гуртка провокаторів, які діють всупереч волі й поглядам трьох четвертих французького студентства. Французький прем'єр заявив, що він проголосив повну амнестію для винуватців останніх заворушень і звільнив всіх арештованих у доказ доброї волі уряду та закликав студентів і їхніх союзників — прийняти пропозицію уряду щодо замирення. Однак водночас Помпіду заявив, що державна влада боронитиме державний лад всіма доступними їй да боронитиме державний лад всіма доступними їй способами. Наче для ілюстрації цих слів — уряд наказав частинну мобілізацію жандармів, себто резерви осіб, що служать у державній поліції, яка у Франції є відповідником американської Національної ґвардії. Поруч із виголошенням промови через радіо, французький прем'єр Помпіду виступив також у парляменті з заявою щодо плянів уряду супроти демонстрацій, страйків, авантур і бешкетів, які існують у Франції від двох тижнів. Студенти, керовані комуністами й анаркістами, дістали підтримку збоку комуністичних робітників. Вони „окупували" державний театр у Парижі й присилували його припинити вистави, група робітників „окупували" три майстерні фабрики автомобілів Реноля в різних місцевостях Франції, та взагалі ці заворушення прийняли розміри, які переростають первісті льокальні демонстрації студентів. Найважливіше й найсумніше — за твердженням поважного й впливового часопису „Ле Монд" — „знаємо, що роблять студенти і що вони всилі зробити, але не знаємо, чого вони хочуть". Не знають цього й самі демонстранти та авантурники, які діють під гаслами Маркса, Троцького, Мао Тсе-тунґа і Гочі Міня.

НА ОВИДІ МИР В НІҐЕРІЇ

Ніґерський центральний уряд і провід Республіки Біяфра погодились, щоб розпочати 23 травня ц. р. переговори в столиці Уґанди Кампалі, про замирення у громадянській війні. Республіка Біяфра була Східньою провінцією Ніґерії, яка відірвалась від державного зв'язку, проголосила свою незалежність і цим спричинила поверх однорічку громадянську війну. Ніґерія зірвала дипломатичні взаємини з африканськими державами Слоневим Побережжям, Танзанією і Ґабон, бо всі вони визнали були Біяфрі.

ПІСЛЯВИБОРЧІ ЗАВОРУШЕННЯ В ПАНАМІ

Прихильники кандидата на президента Арнульфа Аріяса в Панама Сіті стараються перейти через кордон ґвардистів, бо гадають, що за цим кордоном є вбитий їхній прихильник. В заворушеннях вбиті дві особи.

УКРАЇНСЬКА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ В ТЕГЕРАНІ

Члени Репрезентації під час однієї з пресових конференцій. Зліва: д-р Володимир Душник, заступник голови, Архиєпископ УПЦ в ЗСА Мстислав Скрипник, о. д-р Василь Кушнір, голова, ред. Михайло Сосновський, секретар, д-р Ярослав Мусянович, заступник голови. Немає на фото членів Репрезентації д-ра Богдана Галайчука та д-ра Дениса Квітковського.

ЦК чеської компартії радитиме над дальшим курсом політики

Прага. — Під кінець цього місяця відбудеться тут засідання Центрального Комітету чеської комуністичної партії, на якому, мабуть, відбудеться вирішний бій між теперішнім проводом компартії, що переводить ліберальні форми, з генеральним секретарем Олександром Дубчеком, та „сталіністами" і їх поплентачами, чи пак „невтральними". Деякі коментатори твердять, що з 110 членному Центральному Комітеті приятелі й прихильники відсуненого від влади Антоніна Новотного, який все ще є членом ЦК, становлять добру половину. Найрадикальніші прихильники демократизації режиму поручають виключення з ЦК всіх, чи бодай найвидатніших „сталіністів". Тим часом продовжується полеміка між чеськими газетами з одного боку та газетами совєтськими, східньо-німецькими й польськими з другого. Чеський міністер закордонних справ Їрі Гаєк заповів вислання до Польщі й Східньої Німеччини ноти протестів проти напастливих і очорнюючих атак східньо-німецької і польської преси проти теперішнього державного проводу в ЧСР, преси, яку на 100% контролюють тамошні комуністичні апарати. Зате названий міністер промовчав СССР, що його газети накинулися в останніх днях на колишнього засновника й першого президента ЧСР, Тому Масарика. Чеський уряд заповів приїзд до ЧСР 8-членної совєтської військової делеґації, яка прибуде туди на чолі з совєтським військовим міністром маршалом Андреєм Гречком і шефом військових політруків генералом Алексєєм Єпічевом, щоб познайомитися з новим чеським військовим проводом, що його очолив військовий міністер Мартін Дзур. Большевики найбільше бояться того, щоб Чехословаччина не виступила з т. зв. Варшавського пакту, який об'єднює збройні сили СССР і його сателітів під московським командуванням.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

„ХРИСТИЯНСЬКИЙ ГОЛОС" — 1,000 ЧИСЕЛ

Мюнхен. — Тижневик „Християнський Голос" ввійшов у 20-ліття своєї появи тисячним числом, що відзначив окремим листом Архиєпископ, Апостольський Візитатор Кир Іван Бучко в ювілейному числі з 24 березня 1968 р. Як один із читачів цього українського католицького тижневика і як Архиєпископ, Кир Іван Бучко благословив співробітників видання та всіх читачів. У ювілейному числі поміщені коротші листи - благословення від Папи Павла VI, від Верховного Архиєпископа Кардинала Кир Йосифа, від Архиєпископа Гавриїла Букатка, Єпископа Кир Платона, Єпископа Володимира та інших достойників Церкви. На сторінках „Християнського Голосу" не зазначено, яка організація його видає, подано два прізвища: видавець В. Малькович, відповідальний редактор С. Дмитришин.

КОНЦЕРТ У НЮАРКУ НА ФКУ

Нюарк. — У неділю 26-го травня, о год. 6-ій вечора, в залі „Мант Вернон Скул" відбудеться концерт „Трембіти", дохід з якого буде передано на Фонд Катедри Українознавства при Гарвардському Університеті. Співоче Т-во „Трембіта" виступить з новим репертуаром і вперше під керівництвом свого нового диригента М. Длябоги. На концерті солістами будуть: Анна Гавдяк і Омелян Гельбіг, за фортепіяном — Марія Павловська. Громадянство Нюарку - Ірвінґтону й околиць напевно масово прибуде на концерт, піддержуюча „Трембіту", яка ширить українську пісню, і рівночасно дає свій вклад - цеглинку в будову української наукової твердині, якою має стати Катедра Українознавства при Гарварді.

ПОСВЯЧЕННЯ НОВОЇ ЦЕРКВИ В АСТОРІЇ, Н.Й.

Ню Йорк. — В неділю, дня 19-го травня 1о68 р. Кир Йосиф Шмондюк, єпископ української католицької дієцезії в Стемфорді, Конн., посвятить о год. 4-ій по обіді новозбудовану за пляном інж. А. Осадци, українську католицьку церкву Чесного Хреста, на Асторії, Н.Й., де парохом є о. Б. Андрейчук, ЧСВВ. Рівночасно Владика відбуде візитацію парохії та буде присутній на всіх Службах Божих о год. 8 : 30, 10 та 12 перед полуднем. Новозбудована українська католицька церква Чесного Хреста міститься при 31 - 12 30-та вул. в Асторії, Лонд Айленд.

УКРАЇНЦІ ДЕМОНСТРУВАЛИ ПІД ЧАС ВИВІШЕННЯ „ЛЕНІНСЬКОЇ ТАБЛИЦІ"

Мюнхен. — Московський амбасадор Ф. Царапкін відслонив у присутності групи совєтських артистів з балалайками та кількох десятків німецьких комуністів і хмари репортерів „пропам'ятну таблицю" на будинку, де колись коротко побував В. Ленін. Українці з АБН та молодь СУМ роздали при цій нагоді кілька сотень викривальних антимосковських листівок, як на місці „свята", так і на вулицях міста, а увечорі 29 квітня — сотні листівок біля будинку Німецького Музею, де виступали совєтські артисти.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00 For UNA members monthly 65¢.
P.O Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Де Голль проти союзів

Відомо, що французький президент Шарль де Голль поруч із своїми незаперечними історичними заслугами для своєї батьківщини й народу час від часу має такі виступи, що їх трудно розчовпати державним мужам і політичним коментаторам. Де Голль в'яже розуміння реальних вартостей і критицизм з теоретизуванням, що інколи межує з містицизмом. Тому, наприклад, його теорія „Европи від Атлантику по Урал" по нинішній день дуже туманна, бо трудно уявити політично й економічно з'єднану Західню Европу з тим Совєтським Союзом, який послідовно змагає до послаблення, ба знищення Заходу, вперто підтримує свого східньонімецького сателіта панцерними дивізіями та вважає за найбільшого ворога комунізму однаково НАТО, як Европейську Економічну Спільноту.

У цьому тижні де Голль виступив публічно під час своїх відвідин у Румунії з новими теоріями. Він є проти політичних союзів і проти ідеологій, поскільки вони хоч би в найменшій мірі послаблюють суверенність держави. Проповідування такої теорії на терені комуністичної Румунії має глузд: вона насправді звертається проти Москви, яка дивилась після останньої війни на 8 інших комуністичних держав, як на своїх сателітів, яким накидала однаково свою інтерпретацію марксизму - ленінізму, як і політичний та економічний диктат. Румунія належить до тих сателітських держав, які мали силу й відвагу відірватись від такої повної залежности від СССР. Проте румунський президент Ніколай Чаушеску дуже обережно відповідав на тости і промови де Голля: він не хоче загострювати румунсько - совєтських взаємин, маючи на увазі надто тісне пов'язання справ Румунії і СССР.

Де Голль, очевидно, використав нагоду для кидання поновних колючок в сторону З'єднаних Стейтів і він чванькувато запевняв, що визволив Францію з-під американської „гегемонії". Але коли де Голль говорив про загрозу від можливого зудару „двох великих імперій" — ЗСА і СССР — то практичний висновок повинен власне диктувати союз всіх вільних країн, для яких грізний не американський, а совєтський агресивний імперіялізм. У всякому разі — виступи де Голля в Румунії Москві не подобалися, дармащо він не забував про компліменти на її адресу. Візита де Голля до Румунії не наблизила Парижу до Москви. І в цьому була її найбільша користь.

„День преси"

Серед безконечних совєтських „святкувань", що їх відзначають лише повідомленнями в газетах, „День преси", який припав на неділю 5 травня, виділявся тим, що припадав саме на день відпочинку. Відпочивали тоді маси людей, але не совєтські журналісти! На мітингах, зборах, нарадах в Україні й в цілому СССР ще й ще клялися партії, що будуть виконувати всі завдання якнайкраще, що будуть з усіх сторін освітлювати „життя нашої батьківщини". Київська „Радянська Культура" з 5 травня назвала совєтську пресу навіть „вікном у світ"...

Можна бути й найкращим пілотом, але без літака — не полетиш. Те ж саме можна сказати й про журналістів в СССР, а в Україні особливо! Навіть найбільш талановитий журналіст, якщо не наважиться піти шляхом Вячеслава Чорновола, змушений там бути не творчою, допитливою, до всього цікавою людиною, а „коліщатком і ґвинтиком", як висловився Ленін, партійної машини, яка сприяє не розвиткові, а придушуванню життя. Журналіст в Україні мусить проходити повз факти щоденного життя з заплющеними очима, і лише де-не-де котрийсь наважиться звернути увагу читачів, наприклад, на заплановану ліквідацію чергової історичної пам'ятки чи на таку, наприклад, кричущу неграмотність у реклямах навіть в Києві, як: „Випускаєм рукавички для дітей із шкури родителів"... Совєтський журналіст не тільки з природного бажання людини жити поза тюремними ґратами не може написати правди про щоденне життя і працю свого села, міста чи й народу, — він не може написати правди, бо правдивих вісток, репортажів, звітів ніхто в СССР не опублікує. Очевидно, знаходяться відважні особи, які пишуть правду про ганебне потоптання прав українського народу, але тоді їхня праця переходить до категорії „захалявної літератури", за яку окупаційний режим переслідує і автора і читача.

Журналіста в СССР перетворено волею єдиної, диктаторської і централізаторської комуністичної партії в робота, який пише, але рукою якого водить хтось інший. А при такому стані справ яка ж може бути мова про „свято"?

Леонід Полтава

ТРЕБА ПОМ'ЯНУТИ

Проголошений Об'єднаними Націями ювілейний Рік Прав Людини, як зрозуміло і ясно кожному, має тільки символічне значення, бо ніхто й нікому не може наказати, а тим більше будь-яку країну примусити виконувати те, що проголошено в Загальній Декларації Прав Людини (дарма, що за неї голосували всі країни - члени ОН). Стосується це України й інших поневолених націй, і народів сателітних країн, і Кореї чи Тибету в червоному Китаї.. Як далеко відійшли деякі уряди вільних країн від навіть ідеї здійснення Декларації Прав Людини в світі свідчить, для прикладу, те, що редакція найбільшого щоденника в Тегерані відмовилась друкувати викривальні українські матеріяли, щоб не пошкодити... взаєминам з СССР. Ще й відмовилась на прохання уряду та самої її величности королеви...

Однак, понад 45-мільйоновий український народ та інші поневолені народи — занадто велика в потенції світова потуга, щоб ми мали тільки просити і випрохувати ласки. Це збагнули передові люди в Україні ще в 1917-20 роках, це збагнули бойовики УВО, а потім ОУН, на цій основі діють за кордоном СКВУ, АБН та інші організації: шукати приятелів для справи визволення України — не означає покладатись тільки на приятелів, а означає покладатись у першу чергу на власні сили в боротьбі.

Українські Церкви, як релігійні інституції і як наші найбільші народні надбання, відіграли в боротьбі за здійснення людських і національних прав України першорядну ролю та відіграють її й надалі. Вони були й надалі будуть традиційною опорою української людини в її змаганнях за здійснення Божих законів на землі.

У нашій пресі вже досить широко, хоч і недостатньо — супроти гекатомб жертв, висвітлено втрати Української Католицької Церкви у зв'язку з московсько - комуністичним „в и з воленням" Західньої України. Останнім часом було чимало вісток про найновіші переслідування вірних УКЦеркви в Україні, де ворог влаштовує навіть суворі судові процеси — за віру в Бога! — як це з підпільними черницями, працівниками шпиталів у Львові. Були вістки і про переслідування окупаційним режимом українців - євангелистів. Було чимало вісток про найновіші заміри окупанта зруйнувати то приміщення Києво - Могилянської Академії, то старовинні будови православних українських храмів, які навіть з мистецького боку є дорогоцінними пам'ятками української історії. Ворог посягає навіть на таку святиню, як церкву в с. Андруші, яку змальовував Тарас Шевченко. Згадаємо що й церковцю незвичайної краси, в якій спочивало тіло Кобзаря в Києві, комуністи розібрали на цеглу...

Минає 30 років з часу мученичої смерти Митрополита УПЦеркви Василя Липківського. В Році Прав Людини годиться пом'янути і всі ті мільйони вірних, що їх Москва розстрілами, засланнями чи голодом звела з цього світу. Ніхто не складе вже тих списків і ніхто повністю не назве імен тих мучеників XX сторіччя. Досить згадати, що большевики фізично знищили, або безправно позбавили звання і життя двох Митрополитів Української Автокефальної Православної Церкви, 8 Архиєпископів, 23 Єпископів, понад 2 000 священиків, з яких більшість були свідомими українськими людьми...Це справді неймовірні жертви так зв. комунізму мовчазними голосами кричать до Бога і до сумління всього людства, але того голосу не почули навіть на спеціяльно скликаній М і ж н ародній Конференції Прав Людини, як офіційно не почули голосів В. Чорновола, С. Караванського, О. Заливахи, Юрія Шухевича та багатьох інших, не почули й голосу протесту матерів - українок з УССР проти нищення нашої мови й культури, що його вмістив Іван Дзюба у своїй праці „Інтернаціоналізм чи русифікація".

Тому, згадуючи цього року про мільйонові жертви українського народу, про переслідування вірних усіх наших церков, згадаймо і про знаменні слова колишнього президента колись вільної Чехо - Словаччини Томи Масарика: „Кожна нація матиме стільки свободи, скільки сама собі вибore".

„100.001"

Маршал МекДафі, нюйоркський адвокат, що був директором адміністрації УНРА в Києві після другої світової війни, подавав дуже цікаві репортажі про СССР.

Одного разу треба було йому виїхати з України, тож попросив, щоб дали йому візу на виїзд, але зазначив, що хоче мати українську візу, а не видану секретаріятом закордонних справ у Москві. Український секретаріят закордонних справ не видав був до того часу ні одної візи.

МекДафі з цікавістю став оглядати візу, коли „здобув" її. Вона мала напис: „Українська віза для виїзду... ч. 100.001"...

(М. Л-ий)

● Йорданський король Гуссейн перебував у Лондоні ніби на приватній візиті насправді в тій цілі, щоб переконати британських державних керівників, що Британія повинна наполягти на Єгипет, щоб той погодився на переговори з Ізраїлем за посередництвом місії ОН Ґуннара Яррінґа. Місія Яррінґа кінчається з кінцем цього місяця, дотепер невдачна внаслідку негативної постави Єгипту й Сирії. Йорданський прем'єр заслав листи володарям Єгипту, Сирії й Іраку, в яких буцім то Йорданія застерігається проти войовничих промов Нассера та проти спаралізування місії Ґуннара Яррінґа. Йорданія хотіла б миру, але не буде переговорювати з Ізраїлем сепаратно.

Д-р М. Ярейко

100-РІЧЧЯ ВІДЕНСЬКОЇ „СІЧІ"

Студентське Т-во „Січі" у Відні було організацією, яка відіграла поважну ролю, як зв'язковий між галицькими і наддніпрянськими українцями, дармащо дехто може сказати: „Де кум, де коровай...", „Де Дніпро, а де Дунай...", „Де Київ, а де Відень?..". Проте „Січ" має і тут великі заслуги. У 70-их рр. свого столітнього існування „Січ" нав'язала безпосередні зв'язки з наддніпрянськими діячами, а то й була під сильними впливами таких визначних людей з Великої України, як М. Драгоманів та С. Подолинський.

Віденська „Січ" — це найстарша студентська організація, а рівночасно, це перша статутова організація галицьких народовців. Перші установчі збори того Т-ва відбулися дня 9 січня 1868 р., в приявності 27 студентів, овіяних духом національного відродження. Основниками Т-ва були м. ін. Наталій Вахнянин (перший голова), Юліян Целевич (другий з черги голова Т-ва); Остап Волощак, Лев Шехович, Іван Пулюй та ін.

На саме оснування Т-ва „Січ" вплинули дві важливі політичні події: поширення конституційних свобід в Австрії з дозволом на оснування товариства, та поділ галицького громадянства на два ворожі табори — москвофілів і народовців. В 60-их роках горстка галицьких свідоміших громадян старалася знівечити широкі впливи москвофілів, засновуючи сіть культурних і політичних організацій. І так в ході боротьби народовців з москвофілами родиться саме ідея оснування народовецького студентського Т-„Січ" в 1867 році, до здійснення якого прийшло щойно в наступному 1868 році. Як третю причину постання „Січі" можна рівнож навести факт, що студенти москвофільського напрямку у Відні таки випередили народовців в оснуванні свого студентського Т-ва „Русская Основа" в листопаді 1867 року.

Дух доби, коли оснувалась „Січ" у Відні, правильно змалював Іван Кедрин-Рудницький, активний член „Січі" в початках 20-их рр. цього сторіччя, в статті „Залізні студенти", поміщеній в третьому Ювілейному Збірнику Віденської „Січі" „Над синім Дунаєм" (1932), стор. 99, де він красномовно писав: „Січ пройшла здоровий шмат дороги, яка розпочалася недалеко від стовпів, що відмежовували період сну аморфної етнічної маси від процесу величнього національного відродження"

З того часу минає в цім році 100 літ. Це довгий кусень часу. Це повне одно століття! За цей час свого довгого існування, Віденська „Січ" мала великий вплив на скристалізування і поглиблення української національної ідеології. За свій довгий час існування дала вона Галичині цілий ряд видатних політичних і культурно - освітніх провідників. Забрало б багато місця, щоб їх всіх тут назвати. Для узагальнення заслуг того першого студентського Т-ва у Відні можна навести слова Андрія Жука у згаданому вгорі Ювілейному Збірнику „Січі", у статті „Важний момент в історії віденської „Січі": „Віденське Т-во „Січ" займало визначне місце в нашому національному житті, а його шістдесятилітня історія (Ювілейний Збірник „Над синім Дунаєм" вийшов з нагоди 60-ліття „Січі", — прим. моя), це частинка історії нашого народу".

Як це так, що Віденська „Січ" заслужила собі на такі високі похвали і признання? Засадничо буває так, що студентські товариства мають радше „буршівський" характер — задля забав і товариських зустрічей. На такий „люксус" українські студенти у Відні не могли собі дозволити. І хоч „Січ" ніколи не була політичною організацією і хоч в її перших роках її духовий опікун Остап Терлецький кепкуючи називав „забавовим товариством", проте вона таки мусіла перейти на рейки політики. Сталось це головно під впливами людей знад Дніпра, в першій мірі М. Драгоманова і С. Подолинського. А зв'язковим між тими діячами та „Січчю" був саме О. Терлецький.

З Драгомановим січовики знайомляться літом 1871 р. під час його переїзду через Відень. Драгоманів, потерпівши від росіян, старався в першій мірі допомогти галичанам у переборенні політичних впливів москвофільства. З цієї причини він живо цікавився Січовою громадою у Відні і близьких зв'язків з нею не зривав до самої своєї смерти. За його стараннями київська Громада допомогла розбудувати одну з найкращих у к р а їнських книгозбірень - бібліотек на цілу Австрію, чим „Січ" пишалась до останніх днів свого існування. Своїми порадами та пізніше і листами Драгоманів розбудив серед січовиків зацікавлення до нових суспільних і літературних гасел. Вслід за тим прийшло у „Січі" колосальне оживлення. „Січ" розпочала нову добу, і стала форумом дебат, дискусій, які підбадьорювали у шуканні нових ідей, нових доріг до національного відродження. Від того часу січовики попри здобування професійного знання, наукових дипломів, учились і гартувались саме у „Січі", як допомогти своєму поневоленому народові стати „своїм паном в своїй хаті". Це була друга заслуга побуту січовиків у Відні..

Видатним діячем з Великої України, який підштовхнув січовиків до політичного думання і до політичної активности, був власне Сергій Подолинський, піонер соціялістичного руху. У зв'язок із Січею поступив він через Остапа Терлецького, з яким ближче співпрацював в часі свого перебування у Відні в 1872 році. Обидва вони приступили тут до видання революційних брошур, головно перекладів з російської, що їх при допомозі січовиків, які їздили на ферії додому, перепачковувано на Україну. Більшість тих брошур розходилась таки в Галичині, читачами яких го-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Леся Лисак

СИНІЙ САД

Мирон пристанув на хвилину перед сценою, на якій грала танкова оркестра. Він думав про справи, які ще залишилося йому полагодити. Цих справ, які були пов'язані з урочистістю посвячення прапора станиці, було доволі багато. Акт посвячення, промови та привіти, вписи до пропам'ятної книги вже закінчено,—тепер гості та колеґи - дивізійники розважалися, танцювали.

Саме в тій хвилині, коли так приємно грала музика, вже, мабуть, мало - хто думав про війну і про все те, що було з нею пов'язане. Якраз минало двадцять п'ять років від тієї весни дев'ятсот сорок третього року, коли фіолетові бузки пахли так само ніжно, як пахнуть тепер... Мирон уже й сам про те не думав, коли раптом зелектризувала його ця мелодія.

Мелодія, що почала плисти із сцени, видалася неймовірно знайомою. У першій хвилині в Мирона виникло почуття, що йому щось причулося. Такою знаною може бути тільки пісня, яка глибоко врізалася в пам'ять. А він чув її тільки раз — всього один раз, і це було двадцять п'ять років тому. Він зовсім забув про неї, а ось вона знов зазвучала—і з Мироном почало діятися щось дивне...

Відрухово підніс руку до чола. Чоло було гаряче. Це було зрозуміло, бо на залі душно, танцювало багато пар, а за вікнами бродила тепла весняна ніч. Ніч мусіла пахнути так само, як пахли букети на столах — буйно розцвілим фіолетовим бузком. Ці букети бузка зривав вранці у їхньому саду Миронів син, Славко..

Миронові очі підхопили струнку постать сина, що промигнула у танку. І тоді звідкілясь злетіла до Мирона розсміяна думка: його синові тепер якраз стільки років, скільки було йому, коли він зголосився до Дивізії. Якраз сімнадцять з половиною. Його син кінчає середню американську школу — Мирон кінчав гімназію в одному галицькому місті. Не скінчив, бо записався до війська..

І тоді всміхнулася до нього друга, також уже трохи призабута думка: він ані трохи не боявся йти на війну, зате трохи побоювався, що скаже на те батько. Батько справді був невдоволений, але протестувати було годі, бо Мирона вже прийняли до війська.

Ці всі Миронові рефлексії вміщувалися в маленькому проміжку часу, бо оркестра щойно почала грати ту мелодію, яка перенесла Мирона у зовсім інший час і світ.

На сцені перед оркестрою стояв співак, і причарована свідомість Мирона пішла за словами пісні:

Проспівав я багато пісень,
Але ту, на прощання з тобою,
Заспіваю у завтрішній день,
Коли піду від тебе до бою.

Враз Мирон пригадав усе. Це був початок Синього Саду. У ньому бродила ніч, п'янка, жарка, духм'яна, а вони йшли зустрічати зорі й місяць. І враз появилося щось таке реально-живе, що Мирон примкнув очі. Було так, немовби між тою весною і теперішньою ніколи не минало двадцяти п'яти років. Немовби Миронові було насправді всього сімнадцять з половиною. І немовби він був на залі у військовому таборі. І якраз приїхав український театр — „відвідати" молодих вояків, і ось у цій хвилині на сцені стоїть відомий співак і співає пісню про Синій Сад:

Синій сад, давній сад,
Ніч така п'янка, духм'яна,
Ми йдемо зустрічать
Зорі й місяць,
що над нами.

Синій сад, давній сад,
Ночі тугою, смутком п'яні,
Ах, скажи, — чи й тепер
ще шумлять дерева
Як тоді, на прощанні?..

Мирон задивився у чорну елеґантність фрака, від якої різко відбивали білість сорочки та золотий ланцюжок від годинника. Це була нова пісня, створена тієї самої весни, коли творилася Дивізія. Одні романтики — такі, як Мирон, ішли до війська, другі — складали і співали їм на прощання романтичних пісень.

Мирон відкрив очі й глянув на сцену. Це був інший співак, не той, що співав тоді у військовому таборі. Мирон застановився на мить, чи він ще пізнав би того співака, бож минуло від того часу вже двадцять п'ять років.

Чверть сторіччя — це довгий шмат часу, але він пробіг неймовірно швидко. Аж дивно, що так скоро пробігли ті роки, бо вони зовсім не були легкі. Мирон бачив себе, у військовому мундурі, потім, за дротами табору полонених, потім по різних містах Европи, а наостанку вже тут, в цьому місті, до якого таким, як він, трудно було дістатися...

Він думав про все те, що довелося пережити від пахучої фіолетовими бузками весни тисяча дев'ятсот сорок третього року аж по сьогоднішню весну. Тепер уже можна було думати про всі ці справи спокійно, без болючих торгань. Бо болючого було в тих двадцяти п'яти роках багато, інколи аж надто багато...

Та враз Миронові думки зупинилися так струнко-впевнено, як колись зупинялися вояки на голос команди: адже він ніколи не жалів за тим, що вирішив і виконав тоді, навесні сорок третього року! Він був дуже молодий, майже дітвак, але відносно цих справ у нього була вже тоді ясна, скристалізована думка! І це була його власна думка, бо ані ніхто його не намовляв, ані не доражджував, що треба робити. Мирон відчув, попросту відчув, що це була дорога, якою він мусів піти...

І враз Миронові очі зустрілися з очима сина. І тоді прийшла ще одна думка: він колись розкаже йому про романтичний Синій Сад. Бо як довго існуватимуть людські стремління до волі, так довго супроводитиме їх вояцька романтика.

П'янко пахли букети фіолетового бузка, що їх хтось зривав у Синьому Саду під зорями...

Ольга Приходько

ПРАДІД ІЛІЯ

Частина III

НАТАЛЯ

(36)

Часами по христинах біжить мати такої Олімпіяди на парафію і просить панотця, щоб був такий ласкавий та виміняв те ім'я на Ганю або хоч на Теклю. Панотець звичайно казав, що змінити неможливо, що дитина дістає ім'я того святого, якого святкує в той день Церква; що вже так записано до метрики і так має залишитися назавжди. Іде бідна мати додому і думає собі, що може б тих святих і далося якось виминути, але батюшку ліпше не виминати.

Приходить додому і починає нарікати на чоловіка:

— Сам ти завинив, що бідна дитина дістала таке ім'я. Чи не казала я тобі, щоб ішов, коли возили люди батюшці дрова, а ти ледачий не хотів іти. Тепер через тебе маємо таку ганьбу. Таж усі будуть сміятися, ніхто такого ім'я не має, ніхто ані не чув такого! Бідна моя голова з тобою!

Чоловік чухає потилицю і тікає чим скорше з хати.

Не раз священики радили деякі методи о. Константинові, але він дивився на свою службу зовсім з іншого погляду. Кожна треба для нього була не народним обрядом, а „таїнством".

Навіть досвідчена бабуся казала зятеві:

— Та пішли би ви, Константине, межи люди на якусь гостину в селі. Парафіяни це дуже цінять, це для них така честь. Випили б з ними пару чарок, оповіли б з біблії щось про Ноя чи про Йосипа, поговорили б з ними про їхні справи, тоді напевно вони б вас більше шанували та старались би вам догодити.

Ці всі ради були добрі і практичні, але о. Константинові вони зовсім не підходили. Він цілком не зносив алькоголю, був на дієті і не міг ані покоштувати тих всіх масних сільських страв, які подавалося на гостинах, а головне тут, в цьому краю, серед цих людей, чувся зовсім чужим.

Бабуся часами говорила Наталі:

— Твій чоловік, замість маєтків, дістав від своїх батьків лише ті шляхетські „гонори".

Говорила це без докору, бо дуже шанувала зятя, але шкода їй було, що він мав стільки клопотів.

— Ліпше було б якби жив ти з тими людьми більше за панібарта.

До тих всіх численних турбот з парафією та з господарством приєдналися ще й родинні.

По переїзді на нову парафію Наталя почувала себе ліпше: багато гуляла, купалась, а особливо приїзд Петруші сприяв її доброму настрою. Отець Константин цим дуже тішився, а ще більше тішився, коли незабаром у Наталі народилась друга донечка — Галя.

На жаль, дитинка була слабенька, хвороблива, часто плакала. Бідна Наталя жалувала то слабеньке створіннячко, пильнувала. З нею треба було великої терпеливости. Бабуся не була задоволена цією внучкою — одне, що дівчинка, а друге, що марудна і хвороблива, але також жалувала її і поїла сировими ячками, бо молока вона не зносила. Найбільше непокоївся батько, усе боявся, що дитинка не виживе, і з Наталею буде знову біда.

Але матеріяльний стан родини був добрий. З багатої парафії п р о д у к т і в було стільки, що не знали, де їх дівати, особливо овочів були цілі гори, і шкода було дивитися, як вони псуються. Отець Константин згадав, як у них на хуторі була сушарня, отже наказав і тут поставити сушарню. Потім мішками носили сушеню на горище, щоб було на цілу зиму варити узвар.

Горіхів, маку, меду, олії, повидла і всяких інших продуктів, що їх давала щедра земля, було значно більше, як могли спожити, а возити на ярмарок було далеко, невигідно, та й покупців не було, бо всі то мали своє з багатої, родючої землі.

І гроші були. Велика парафія давала солідний прибуток, селяни були заможні, платили грішми ще й продуктами. Але не було можливости організувати своєчасний збут надмірної кількости тих продуктів. Навіть бабуся, на що вже досвідчена господиня, але й у неї руки опускались.

— Все є, — казала, — але нема збуту. На ярмарках і шкода і сором віддавати за безцінь свою працю.

Містечкові аґенти, в більшості жиди, мали зв'язки з різними фірмами і скуповували продукти для тих фірм, але ціни давали безсовісно низькі. Отець Константин обурювався подібним знущанням з людської праці і скорочував своє господарство.

З часом прибула ще одна гризота. Треба було возити донечку Леночку в пансіон до Кам'янця, а це понад 100 верств в один кінець кіньми, тричі на рік — туди й назад. Вліті ще було нічого, але на Великдень, на весні на ґрунтових дорогах стояло невилазне болото, а часом розливались річки, які небезпечно було переїздити. На Різдво, взимі лютували морози, гуляли метелиці, завірюхи, і легко було дитину перестудити. Крім того дорога туди й назад забирала багато часу, так що дитя не встигало натішитись і знов мусіло їхати назад. А залишати її в школі о. Константин не мав серця, бо сам добре пам'ятав, як то було йому сумно, коли всі від'їжджали, а він один залишався десь у малій комірці, і про нього часами навіть забували подбати.

Крім того Леночка в пансіоні дуже тяжко звикала до холодного оточення і гірко терпіла прикре відношення злющої „класної дами". Усе заливалася сльозами, коли її батько залишав, і так жалісно благала взяти її додому.

Це постійне нервування призвело до того, що хронічна хвороба о. Константина не тільки не вгавала, а все зогострювалась і сильно докучала. Став він таким подразненим, що майже нічого не їв.

Лікар, до якого він звернувся в Кам'янці, порадив рішучо змінити спосіб життя і оточення.

Це о. Константина ще більше налякало. Подумав собі: що ж буде з бідною Наталею, з трьома маленькими дітьми (бо тим часом народилася ще одна донечка)? Уявляв собі, що непрактична Наталя не зможе без нього дати собі ради, і здавалося, що в цьому буде його найбільша провина. Отже, вирішив заасекуруватися на випадок смерти. Хоч у ті часи асекурація була мало поширена, а серед духовенства було зовсім непопулярна, ніякого іншого способу забезпечити свою родину він не міг знайти.

Лікар асекураційного товариства видав о. Константинові посвідку про стан здоров'я, і на її підставі призначили йому дуже високі внески в страхову касу. Нелегко було це платити, але о. Константин вважав це головним своїм обов'язком.

Одночасно вирішив він ґрунтовно змінити умови життя і знайти спокійну парафію. Радився про це з своїми товаришами в Кам'янці, і о. С. почав старатися, щоб допомогти о. Константинові перейти на міську парафію, де господарства нема, а парафіяни більш заможні і оплачують церковні служби значно ліпше.

(Далі буде)

ВСЯ ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ ЗУАДКОМІТЕТУ

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, 5020 OLD YORK RD., PHILADELPHIA, PA., 19141

Стетин Айленд, Н. Й.

ШЕВЧЕНКІВСЬКА АКАДЕМІЯ

Літ сімнадцять тому відбулося востаннє тут на цьому острові Шевченківське свято - слова Павла Телішевського при відкритті Шевченківської Академії 1-го квітня 1968 р. заходами місцевого Відділу УККА. Майже півстоліття живу на цьому острові" — говорив доповідач, була і тут колись велика українська громада. Прийшли нові покоління, з яких багато забуло, з якого вони роду, а залишилася горстка, яка завдяки своєму національному сумлінню держиться свого і не забуває свою віру та традицію й походження, хоч часом вже призабула укр. мову. „І сьогодні оце Свято, казав промовець, це перегляд молодих сил нашої громади, та віддання поклону Генієві України".

І дійсно, на сцені з'явилися в українських строях 22 дітей, учнів місцевих українознавчих курсів і гуртків пластунів та пластунок, що на зміну popisувалися піснями до слів Т. Шевченка та деклямаціями його творів. Хоч як часом декому з них було тяжко уживати своєї рідної мови, та все ж пройшло все гладко. Для хроніки острова та відзначення праці наших найменших нотуємо їх імена: Анна Баран, Марія Грицина, Сюзі Грицина, Армін Еркман, Сюзі Драпак, Лідія Богдан, Леся Геба, Катруся Геба, Данна Геба, Петруся Каранович, Петруся Біловус, Діяна Пастерік, Григорій Геба, Тиміш Федишин, Петро Богдан, Орест Левицький і Лонгін Церкевич.

Мистецьким приготованням дітячих виступів, що було утяжливою працею, займалися пані: Софія Мацелюх, дружина місцевого священика, Варвара Левинська та Лідія Котлярчук, яка приїжджаючи аж із Бронксу не жалуючи ані часу ані труду, вивчала дітей хорових точок програми, за що їй спеціальна вдяка Відділу УККА.

Дальшу програму Академії виповнила: святочна промова проф. Павла Савчука; деклямації творів Тараса Шевченка: „До Основ'яненка" та виїмки з „Послання" — мелодеклямація у виконанні панів: інж. Костя Церкевича при фортепіяновім супроводі студента Тараса Церкевича; пані Варвара Левинська з повним знанням мистецтва володіння живим словом, зворушливо віддеклямувала „Наймичку" Шевченка. Брати Ігор та Євген Котлярчуки, обидва студенти та надійні музичні таланти виконали: Євген — скрипкове сольо: „Спомин з Гір" В. Безкоровайного та „Чардаш" В. Понті-я; крім цього Євген проспівав „Із сліз моїх" В. Січинського та „Рушничок", а Ігор відспівав „Дивлюся я на небо". Обидвом молодечим талантам щиро - сердечна дяка за виступ на цьому Святі.

П. Степан Хандога проспівав милозвучним ліричним тенором три пісні: „Ой гляну я, подивлюся" М. Волошина, „Молитву" з опери „Запорожець за Дунаєм" та „Огні горять" М. Лисенка. Фортепіяновий супровід в руках проф. Калини Чічки - Андрієнко посилив успіх цього виступу.

Відмітити треба, що п. Ст. Хандога є диригентом невеличкого, але милозвучного, місцевого церковного хору, завдяки якому наші церковні обряди набирають властивої їм краси. Пан Ст. Хандога працює безкорисно.

Присутні 118 осіб на Святі розходилися із почуттям, що слово нашого генія оживить українську добру славу нашого острова.

Боле

ЗВЕРНЕННЯ

17-го березня при Свято-Троїцькому Катедральному Соборі УАПЦ, при 359 Брумвіл, в Ню Йорку повстав Комітет в справі збірки фондів на будову пам'ятника б.п. Високопреосвященнішому Владиці, Архиєпископові Ігорю.

Очолює цей Комітет настоятель Собору прот. о. Ю. Сікорський, а членами його є всі голови бувших Парафіяльних Рад, а саме: пп. В. Монтика, К. Громів, Б. Дзівак, А. Заліско і Д. Олійник.

Щоб прислішити справу пам'ятника, звертаємось з сердечним проханням до Всечесного Духовенства, бувших парафіян, земляків, знайомих і друзів незабутнього Владики Ігоря своїми пожертвами увіковічнити пам'ять про дорогого усім нам Владику і цим самим допомогти нам в скорому часі спільними силами поставити пам'ятник гідний великого патріота і душпастиря.

Пожертви просимо надсилати на адресу парафіяльної Кредитівки на спеціяльне конто під числом 182 з допискою „на пам'ятник".

Адреса Кредитівки:
Ukrainian Orthodox Federal Credit Union, 355-359 Broome St., New York, N.Y. 10013.

Все інше листування у справі пам'ятника висилати до секретаря Комітету на адресу Б. Дзівак:
Mr. Bohdan Dziwak, 466 Suyda St., Brooklyn 37, N.Y.

По закінченні збірки листу жертводавців оголоситься в пресі.

Прот. о. Ю. Сікорський
голова Комітету

Б. Дзівак
секретар

Ню Гейвен, Конн.

ВРОЧИСТІ БОГОСЛУЖЕННЯ, СВЯТОЧНИЙ АПЕЛЬ, БЕНКЕТ І КОНЦЕРТ У 25-ЛІТТЯ УПА

Ню Гейвен (М.Я.) — 30 і 31 березня Українська Громада в Ню Гейвені відзначила 25-ліття Української Повстанської Армії. Підготовкою святкувань зайнявся Громадський Комітет, який очолив д-р Михайло Снігурович. 30 березня в залі Української Католицької Церкви відбувся бенкет і концерт із участю численного громадянства. Бенкет попередив Апель колишніх вояків Української Повстанської Армії, яким вшановано пам'ять впавших воїнів УПА. Апель започатковано американським гимном, який відіграла на фортепіяні Христя Садівська, і українським гимном, що його відспівали всі присутні. Найбільш зворушливою хвилиною апелю було вручення командиром поручником Левом Футалою Золотого Хреста, виданого в 25-ту річницю повстання УПА, о. Сергієві Кендзеравому - Пастухову за брата, впавшого в боях, Юрія Кендзеравого - Пастухова.

Бенкет відкрив д-р Михайло Снігурович, який вказав на ідейне й історичне значення виступу Української Повстанської Армії, яка створила епопею незрівняну не лише в історії українського народу, а й в світовій історії. До ведення бенкету голова покликав пор. Богдана Лисяка, який попрохав о. прелата Івана Стаха провести молитву і поблагословити вечерю.

Головну промову виголосив голова Краєвого Комітету відзначення 25. річниці Створення УПА, поручник Лев Футала. Промовець говорив про історію підпільної боротьби поміж двома світовими війнами, вказуючи на вагу військового вишколу підпілля. Промовець подав історію створення УПА та її геройської боротьби проти могутніх і жорстоких окупантів України. Промовець підкреслив, що УПА повстала для здійснення ідеалів 22 січня і 30 червня. Святкування УПА є не тільки історичною пригадкою, пригадкою героїки тих літ, але теж дороговказом на майбутнє. Ціллю УПА і ціллю нас усіх є розбиття тюрми народів і побудови Вільної Української Держави як теж і вільних держав інших поневолених Москвою народів.

Під час бенкету промовляли численні представники організацій. Бенкет закінчив молитвою о. Іван Ілляшенко, парох Української Православної Церкви в Ню Гейвені. Бенкет пройшов в святковій атмосфері. За президіяльним столом засіли: місцеве духовенство, представник Головного Комітету Святкування 25 річчя УПА пор. Лев Футала та члени Громадського Комітету. При окремих почесних столах сиділи колишні воїни УПА та представники організацій і товариств. Вечерю підготовили пані з організацій Визвольного фронту, яким тут складаємо подяку і признання. По бенкеті відбувся концерт Школи гри на бандурі під проводом о. Сергія Кендзерава - Пастухова. Молоді виконавці виказали неабияке вміння, даючи повну програму вечора. Публіка захоплено оплескувала продукції. Вечір закінчено відспіванням усіми присутніми „Не Пора".

На другий день в обох українських церквах відправлено Богослужби в наміренні Українського Народу та панахиди по впавших воїнах УПА.

До успішного переведення святкувань 25-ліття УПА причинилися всі члени Громадського Комітету, а зокрема екзекутива цього комітету в складі: д-р Михайло Снігурович, Гнат Андрусишин, Василь Климук, Василь Закорчемний, Корнель Креховецький та провідник бенкету Богдан Лисяк. Чистий дохід із бенкету призначено на видання історії УПА англійською мовою.

ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

Ню Гейвен (М.Я.) — 12-го квітня о год. 12 вполудне відбулося віче в обороні переслідуваних діячів культури на Україні та в обороні прав людини. Віче скликав Український Конгресовий Комітет, Відділ Ню Гейвен. Відкрив його УККА в Ню Гейвені д-р Михайло Снігурович, який вказав, що саме цього року цілий світ відзначає 20-річчя Універсальної Декларації Людських Прав, тих прав, які один із сигнаторів цієї Декларації заперечує українському народові на Рідній Землі. Ціллю віча є запротестувати проти подоптання цих прав і візвати вільний світ до акції в обороні людських прав теж і для України. Головну доповідь про переслідування української культури і інтелектуалістів виголосив редактор Іван Яценко, сам колишній в'язень мордовських таборів. По вічу схвалено резолюції в обороні прав людини в Україні. Теж вислано від УККА, відділ Ню Гейвен, спільні листи до Тегеранської Конференції, до Об'єднаних Націй, до стейтових сенаторів і конгресмена. Інформативні публікації в цих справах, видані УККА в англійській мові, переслано до редакцій місцевих часописів, телевізійної стації, радієвих стацій і до поодиноких місцевих американських політичних діячів.

По закінченні віча панство Іван і Пріся з Пікасів Витвицькі — неначе на відповідь окупантам України, які нищать українську культуру і науку, пожертвували на Фонд Катедри Українознавства при Гарвардському Університеті 1,000 дол. Панство Витвицькі відомі громадяни-патріоти, завжди щедро відгукуються на потреби української спільноти. Пан Іван Витвицький працював як секретар Митрополичої Канцелярії у Львові.

ДОПОВНЕННЯ ДО ВІСТКИ ПРО СВЯЧЕНЕ СОЮЗУ КУПЦІВ

Як уже повідомлялось, у Ню Йорку відбулося 5 травня Свячене, влаштовано Управою Союзу Українських Купців і Промисловців, СУКІП. Між присутніми був адв. Роман Гуглевич „війт" метрополітальної округи, від УККА дир. Іван Базарко; після роздачі грамот ФКУ дир. Я. Пастушенком представник ФКУ інж. Тарнавський зложив подяку за жертви: пожертви СУКІП вже переступили за найновішими даними суму в понад 10.000 долярів.

П'ЄСИ РОСІЙСЬКОЮ МОВОЮ

На Кіровоградщині триває „звіт драматичних колективів області" з нагоди . . . 100-ліття Леніна. „Радянська Україна" з 11 травня повідомляла: „30 аматорських виконавських колективів протягом місяця покажуть кращі п'єси російської, української і зарубіжної клясики."

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

У справі енциклопедії для молоді

В числі „Свободи з 8 травня в нотатці про те, що Об'єднання Українських Православних Сестрицтв у ЗСА „задумує видати власну Енциклопедію для Молоді" сказано далі: „Зазначимо, що над подібною Енциклопедією провадиться праця також і в колах ОПДЛ."

У читача може витворитись враження, що дві організації активно працюють над однаковим проєктом, вносячи непотрібну конкуренцію. Тимчасом, ОПДЛ вже добрих 20 років мріяло видати Енциклопедію, закликало громадянство допомогти у її виданні, і нічого з тих спроб не вийшло, тільки вийшла мала книжечка бл.п. Юрія Тищенка „Україна, земля моїх батьків", в якій подано географію України (що тепер, з приєднанням Криму мусить бути змінена). Друга книжечка, яку бодай віддалено можна притулити до енциклопедичних завдань, це оповідання О. Лотоцького „Княжа слава", де він подає факти та леґенди з княжих часів. Далі праця не пішла, на великий жаль активних членів ОПДЛ.

Об'єднання Сестрицтв видає однотомну Молоду Енциклопедію Українознавства на 14 розділів: вступ, географія, історія, література, театр, народне мистецтво (три статті), архітектура, індустрія, сільське г-во, заповідники, психологія укр. дитини, археологія, музика, наука і техніка. Автори всі фахівці або в даній галузі або в педагогіці. Матеріяли в більшості вже здані, а Консисторія УПЦ в ЗСА подарувала 1,000 дол. на цю ціль, в той час як окремі сестрицтва і братства посилають свої дари, як також і приватні особи. Вихід книжки буде загально - українським досягненням

Гол. Управа Об'єднання Українських Православних Сестрицтв у ЗСА

100-РІЧЧЯ ВІДЕНСЬКОЇ „СІЧІ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ловно була середньошкільна молодь. Завдяки політичним і культурним впливам Драгоманова і Подолинського, за посередництвом січовиків в Галичині прийшло прямо до політичного перевороту в 70-их роках. Не дивниця, що деякі слабші духом в Краю з острахом засуджували „Січ" як „гніздо непоправних ворохобників". А тут ще в додатку австрійська влада арештувала в 1876 р. О. Терлецького за друкування брошури „Правдиве слово", закидуючи йому поширювання соціялістичних ідей, що тоді рівнялося державній зраді. Цим політичним підйомом і активністю січовиків настрашився сам австрійський уряд і на якийсь час розв'язав „Січ" у 1877 р.

Із дальших видатних осіб, які живо цікавились долею „Січі" і з нею підтримували щирі й безпосередні зв'язки, були сестра Драгоманова, письменниця Олена Пчілка, як рівнож її дочка Леся Українка, яка приїхала до Відня на довше лікування в 1891 р. І тут, не зважаючи на свою важку недугу, Леся Українка бувала на „Січі" майже щодня, читаючи січовикам деякі свої нові твори. В доказ щирого її відношення до Січі, подарувала вона Товариству, на прощання вишивані рушники. В тому самому часі в'язали щирі відносини січовиків з Орисею Антоновичівною, дочкою славного історика В. Антоновича, які також пересбували довший час у Відні. В. Антонович був прихильником „нової ери", через що розійшовся із „Січчю", що противилась угодівській політиці галицьких українців супроти поляків. З цієї самої причини прийшло до прохолодження відносин між січовиками та київською Громадою.

Завдяки активній праці січовиків, їх Товариство стало відоме в найширших колах галицького і наддніпрянського громадянства. Кожний українець цікавився тоді тим Товариством, а маючи нагоду переїжджати через Відень, чи побувати в ньому, все поступав на „Січ" і зживався з її членами. Теодор Марітчак, у довшому нарисі історії „Січі" так схарактеризував його: „Отак мале і непомітне по собі студентське товариство було неначе тим острівцем у чужому морі, до якого всі радо причалювали та на якому одні одних пізнавали".

В 1914 році прибув туди славний академік Федір Корш, якому січовики влаштували оваційне прийняття. В часі самої війни ці зв'язки, очевидно, прорвались, за вийнятком хіба деяких членів Союзу Визволення України, які рівнож продовжували традицію близького співжиття з січовиками. Зате повоєнні роки можуть знову почванитись близькою співпрацею з визначними людьми з Великої України, як М. Грушевський та Д. Дорошенко, які старалися за матеріяльну і моральну допомогу українському студентству у Відні, без уваги на обласне походження чи політичні переконання.

Це одна із поважних заслуг віденської „Січі". Я згадував про видавничі осяги „Січі" на протязі її існування. Більше про „Січ" можна б сказати і написати в новому Ювілейному Збірнику „Січі", який з нагоди 100-ліття повинен би появитись і на який сотні колишніх січовиків, розсіяних тепер по всіх країнах світу, могли б спромогтись грошово. Для скромного відзначення 100-ліття „Січі" плянується З'їзд колишніх січовиків і січовичок на оселі „Верховина" в днях 21-23 червня 1968 р. Досі зголосилось вже кількадесят осіб, але це замало, бо на з'їзді січовиків і січовичок тому чотири роки на тій самій оселі „Верховина" було понад 230 осіб. Тому охочі приїхати туди повинні зголошувати свою участь у З'їзді.

З НАШИХ БУДНІВ

ПЕРШИЙ МЕЦЕНАТ

Грядущі покоління даремне шукатимуть колись пропам'ятної таблиці на цьому „історичному" будинку на Евню „А", в котрому відбулися перші засновуючі збори Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку. Та й, мабуть, скоро і з самого того будинку не залишиться жадного сліду, як і немає вже в живих ні одного з членів-засновників клюбу, між ними — незабутнього нашого голови, сл. п. Сергія Литвиненка.

Був тихий, травневий вечір на давнтавні, побожні люди якраз верталися з маївки, мов приплив моря шумів землячькими розмовами Томпкінґс парк, коли покійний наш голова відкривав збори.

— Шановне панство, — сказав, — це будуть, здається мені, найкоротші загальні збори в історії Американської України, бо нам доведеться відбувати їх стоячи... Господарі цієї домівки, ветерани, саме перейшли на іншу кватиру і забрали все устаткування, в тому числі також і крісла... Вибачаюся за невигоду, але я все ж таки є такої гадки, що краще постояти тут, в Америці, як посидіти в Совєтському Союзі.

Присутні діячі культури рясними оплесками підтримали цю заяву голови, і перше клюбове засідання — навстоячки — почалося. Та не вспіли ми вислухати порядок нарад, як рантом затріщали сходи, задуднів цілий будинок, і на порозі домівки з'явилася потужна постать „короля кораликів", знаного мецената і добродія скитальців, теж уже покійного, Василя Пуйди...

— Хвилинку, панове, — сказав п. Пуйда, витираючи хустинкою спітніле чоло, — перервіть на момент ваші збори, зараз приїдуть крісла. Не випадає, щоб така культурна установа, як літературний клюб, засідала навстоячки або кучкуючи, по-японськи, на підлозі. Я позичив для вас крісла в одній інституції, під умовою, що ваші збори закінчаться перед десятою годиною, бо в десятій ця установа замикається.

Справді через декілька хвилин під будинок підкотився візок, що його попихав чорний парубійко, навантажений двома десятками вигідних, клюбових крісел... Наш голова, від імени зборів, склав сердечну подяку панові Пуйді за цей шляхетний жест і попросив його до президії, знову ж під рясні оплески діячів культури. Збори пройшли успішно, фундамент під ЛМКлюб у Ню Йорку був закладений.

Аж спереходя, коли вже клюб став нормально працювати, п. Василь Пуйда зрадив нам секрет, в якій інституції він позичив крісла на наші збори. Тією інституцією було ... похоронне заведення Петра Яреми на 7-ій вулиці, де якраз того вечора одна з каплиць стояла пусто-порожньо, і власник заведення, по знайомству з паном Пуйдою, погодився відступити крісла майбутнім своїм клієнтам...

— Я не хотів зразу вам цього казати, щоб вас не перестрашити, — признався пан Пуйда. — Я знаю, що ви, крайові люди, ще трохи забобонні, вірите в усяких духів, тож і могли б собі подумати, що це поганий знак, коли ви вперше засідаєте на кріслах від погребника.

І к е р

ДВА ЧОЛОВІ ПРЕДСТАВНИКИ ПІВНІЧНОГО В'ЄТНАМУ НА ПАРИЗЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ — це за фахом журналісти. Голова делеґації, Хуан Туї, колишній міністер закордонних справ є тепер редактором тижневика „Куу Квок" (Національне Спасіння), а речник делеґації, Нгуєн Тань Ле, є заступником головного редактора головного щоденника в Ганої, „Ньян Дан". Тому Північно-в'єтнамська делеґація прив'язує велику вагу до голосів французької й іншої преси про Паризьку конференцію.

„ІМПЕРІЯЛІСТИ ХОЧУТЬ ЗДУШИТИ НАС поодинці й тому треба всім комуністам цупко триматись разом" — твердив польський прем'єр Юзеф Циранкевіч, не назвавши за іменем Чехословаччини, але напевне — на її адресу. Він закликав до „солідарности" задля збереження єдности „соціялістичного табору". У подібному дусі висловився комуністичний „ідеолог" Зенон Клішко. Комуністична верхівка в Польщі перелякана, що ліберальний курс політики в ЧСР скріпить опозицію проти режиму в Польщі.

Замість квітів на свіжу могилу
Дорогого Кузина, Вуйка і Приятеля
бл. п. адв. мґр. МИРОНА ЛУШПИНСЬКОГО
зложили на Фонд Катедри Українознавства:

Сава й Анна НИКИФОРЯКИ і Степанія КРУШЕЛЬНИЦЬКА	25.00 дол.
Зенон і Любомира ЦІХОВЛЯСИ й Ірина КОПАЧИНСЬКА	20.00 дол.
Ірина й Михайло МОРОЗИ	20.00 дол.

Замість квітів на свіжу могилу
св. п. адв. мґра МИРОНА ЛУШПИНСЬКОГО
Незабутнього Товариша молодих літ
складає 20.00 долярів
на видання Правничого Вісника
мґр Тарас КЕРНИЦЬКИЙ
з дружиною Даяною

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями,
що 17-го квітня 1968 року відійшов у Вічність на засланню в Сибірі,
наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

ВАСИЛЬ САБАТ

на 74-му році життя, походив з с. Биків, пов. Самбір, Україна

Горем прибиті:

дружина: — ОСИПА
дочка: АННА і чоловік ПЕТРО ТАРНАВСЬКИЙ
дочка: ОЛЬГА і чоловік ЗЕНОН СТРІПНАДЮК
внуки: МИКОЛА, ВАСИЛЬ і ОКСАНА
Брати і Сестри

Міннеаполіс, Міннесота
З ДІЯЛЬНОСТИ ТАНЦЮВАЛЬНОГО ГУРТКА МОЛОДІ „ЧЕРЕМОШ"

Виконавцями були студенти. Перший ряд внизу зліва направо: З. Вдовичин, О. Крамарчук, Л. Іваськевич, І. Вдовичин. Другий ряд зліва: Ю. Кравець, В. Давиденко, Б. Мандигур і М. Кравець.

На знимці один із виступів танцювальної групи „Черемош" 24-го березня ц.р. на Ювілейнім Бенкеті у 37-му річницю товариства „Ди Конкордія Зінґерс". Заля Сіньйор гай скулу була виповнена по береги американською молоддю та старшими. Присутні сердечно оплескували кожний виступ так довго, що наші танцюристи мусіли повторювати кожний танок, бо заля викрикувала „біс"!

Вони виступали під мистецьким проводом молодого і талановитого любителя українського танку студента Мирона Дудинського, та під музичним керівництвом інж. Євгена Каричка.

Гурток „Черемош" має 18 членів, хлопців і дівчат, у віці від 9 до 22 років. Всі учасники гуртка належать до У.К.Ц. св. Константина.

Гурток молоді „Черемош" існує вже одинадцять років завдяки праці ідейних та працьовитих ініціяторів: хореографа Петра Королевича, інж. Євгена Каричка і дбайливого опікуна маладі пана Дмитра Мандибура, і також всіх свідомих та жертвенних батьків, бо без них нічого не було б. Родичів не мало коштували народні строї, а мусіли бути подільські, гуцульські, козацькі і полтавські. Одна пара чобіт коштувала 40 дол. Родичі дорого платили, як хотіли мати танцюриста, музиканта і сумізця.

Гурток „Черемош" є найстаршою одиницею молоді при Укр. Кат. Громаді та належить до працьовитих. Має великі успіхи в ділянці пропаґанди серед американців не тільки в Міннеаполісі, але й по інших стейтах Америки і в Канаді.

1958 року перший виступ „Черемоша" був у Вайноні в Колеґії св. Марії. Гурток мав тоді 17 членів, хлопців і дівчат. Завдяки працьовитого любителя молоді пана Дмитра Мандибура та свідомих батьків, з кожним днем поширюється праця над вихованням молоді. Створено також мандолінову оркестру під проводом проф. Романа Ставничого.

1961 року гурток „Черемош" виступав два рази у великій авдиторії У.К. Школи при церкві св. Константина в Міннеаполісі. Це був перший виступ молодих танцюристів. Гурток начисляв тоді 42 членів хлопців і дівчат.

Але, на жаль, старші танцюристи вже не схотіли слухати пана Королевича, та восени того ж року покидають „Черемош", створивши власну групу „Верховина", яка довго не втрималася.

Так щож робити, треба було знову починати від найменших. Але це не зневірювало пана Королевича, бо для народних танців він завжди має час і терпеливість. За час існування гуртка „Черемоша", він постійно поповнював свій мистецький репертуар і переводив особисті зміни між танцюристами. Хореограф Петро Королевич вложив немало праці і своїх старань, що гурток молоді „Черемош добивався великої слави. За те У.К. Громада в Міннеаполісі може гордитися великими успіхами, які здобули, і далі здобувають, молоді танцюристи. „Черемош" не вдоволявся виступами перед українською публікою. Він хотів показати свої осяги і чужинцям. Від 1962 року „Черемош" і мандолінова оркестра під керівництвом проф. Романа Ставничого, щороку виїздять з концертами до інших міст в Америці і Канади.

Виступали у Форт Вілліямс, Канада і Вінніпеґу та Шикаґо. Писувалися на Українських Днях і на міжнародних фестивалях. Щоб вичислити всі виступи цього танцювального гуртка і мандолінової оркестри, треба б довгої статті.

Але направду можна сказати, що без їх участи не обходився ніякий виступ в Міннеаполісі. Варта згадати, що таких виступів було в кожнім році кілька.

Від 26 серпня 1966-го року „Черемош" лишається як серед води. Дійшло до того, що Петро Королевич лишив гурток в половині проби. Керівником гуртка став молодий студент коледжу Мирон Дудинський. Коли взяти до уваги, що члени гуртка, над якими він працює, це сумівці, учні гайскулу і коледжу, тому вони тільки раз в тиждень мажуть мати проби — то треба признати, що „Черемош" має гарні успіхи.

Керівником музики є інж. Євген Карпяк. Опікуном молоді є пан Дмитро Мандибур, а адміністратором п. Іван Вакіряк, який доглядає, щоб усі танцюристи були на пробах, та щоб порядок був під час танків.

Щира подяка належиться тим чотирьом ініціяторам, та всім родичам за їхню співпрацю.

Теодор Федоришин

„РОЗСТРІЛЯНИЙ НІМЦЯМИ" ПОМЕР У НЮ ЙОРКУ

Лондон. — Тижневик „Українська Думка" з 21 березня опублікував статтю д-ра В. Фостуна, в якій наведено декілька прикладів неправдивости совєтських даних. Так, журнал „Дніпро" ч. 2/1968 помістив статтю „Життя — за життя", скеровану на очорнювання полк. Романа Долинського з дивізії „Галичина", з твердженням, що його розстріляли німці. Автор повідомляє, що бл.п. полк. Роман Долинський „перебував у дивізії до кінця війни" і що він помер у Ню Йорку 12 березня 1961 року на 60-му році життя. Подібних прикладів перекручування дійсности в совєтських „наукових статтях" є більше.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

СПРОСТУВАННЯ ПОМИЛКИ

У числі „Свободи" 88 цього року подано помилково, що п. **Ольга Пеленська** складає 50 долярів на пластові табори в Німеччині. Правильно мало бути:

50 німецьких марок

Перепрошуємо за цю помилку.